

Ting, der ere komne frem her i Rigsdagen i den Tid, hvori det ærede Ministerium har siddet ved Roret, saa har det ikke været mig muligt at see, at vi her i denne Sal deelte os i dem, der vilde det, jeg har nævnt, og i dem, der ikke vilde det. Det forekommer mig, at de Bestræbelser og de Bevæggrunde, der ere komne frem, og de Forslag, der ere blevne tilraadede, naar de netop særdeles udprægede sig i denne Retning, ligesaa vel ere komne fra den ene Side af Salen som fra den anden, og ligesaa vel hvor den ærede Regjering, som hvor Thinget tog Initiativet. Jeg troer derfor ikke, at man med Sandhed kan sige, at der existerer nogen Deling mellem os; der kan være saaledes begrundet. Derimod existerer der vistnok Delinger, men saavidt jeg har kunnet opfatte det, beroe disse Delinger paa, at der hos os findes forskjellige Benskabsforhold og Tilidsforhold. Der findes hos os Meget deraf, og det er ganske overordenligt smukt og godt, at vi have Benskab og Tillid, at vi troe paa og stole paa visse Medlemmer fremfor paa andre; men deraf kan paa ingen Maade følge, at man kan danne et Parti, og derfor have vi aldrig egentlig — det synes mig idetmindste, at det er længe siden, — dannet Partier, men vi have talt om, at vi dannede Grupper, og det er noget ganske Andet. Men naar Forholdet er saaledes, naar det er af den Besskaffenhed, at der ikke er noget Parti her i Salen, saa vil det sees, at det, som den enkelte Mand synes, det, som han finder rigtigt om den enkelte foreliggende Sag, let kommer stærkere frem, end det vilde see, om der var et saadant Parti; thi hvor der er Partier, der er ogsaa Underordnede, her derimod er der vel en vis Underordnelse som en Følge af det af mig omtalte personlige Forhold, men her er ikke den Underordnelse, som finder Sted, hvor der er et egentligt Parti. Deraf følger altsaa, at de individuelle Synsmaader faae en større Bægt og en større Betydning, og naar vi her forhandle Sager af større eller mindre Vigtighed, være sig angaaende Love, være sig angaaende Bevillinger, da komme de enkelte Medlemmers Synsmaader og Anskuelser meget let til at træde frem og faae en ikke ringe Betydning ved det en-

kelte Medlems Afgjørelse af, hvorledes han skal afgive sin Stemme. Jeg troer da for det Første at maatte sige, at, naar man vil indvende imod Ministeriet, at det ikke har dannet sig noget Parti, som det har holdt sig til her i Salen, er dette uretfærdigt, forsaavidt som det ikke har været Ministeriet muligt at gjøre det paa en naturlig Maade. Men, mine Herrer; een Ting bør tillige tages i Betragtning, og det er, at under saadanne Forhold bliver Ministeriets Stilling meget vanskelig, idet det nemlig ikke kan støtte sig til dem, der skulde være dets parlamentariske Bæner, fordi disse flyde ud fra det og forsvinde, saasnart Talen er om Afgjørelser, og deraf bliver Følgen, at, forsaavidt Ministeriet ikke ved sin egen Indflydelse og ved sit Ords Magt skulde kunne gjøre sin Anskuelse gjældende, vil det let udsætte sig for, at de Betragtninger, som fra Regjeringens Standpunkt maae være de afgjørende i en Sag, ikke komme til fuld Gylldighed ved Sagens Afgjørelse her i Thinget, og da kommer Ministeriet til at staae saaledes, at det enten maa finde sig i en Afgjørelse, som efter dets fulde Formening er skadelig, eller ogsaa maa det sige klart, at det anseer Sagen for at være saa vigtig, at det ikke vil paatage sig at føre Forretningerne, dersom Sagen ikke bliver ordnet paa den Maade, som det ønsker. See, mine Herrer, derfor er det, at jeg troer, at under den Situation, som vi selv have været med til at skabe, og som jeg kan sige, at Forholdenes Magt har skabt ligesaa vel som vi, bør vi ikke lægge Ministeriet det for stærkt til Last, at Ministerialspørgsmaal vel hyppigt ere fremkomne og særligt ved denne Leilighed, hvor der ikke efter almindelige Regler var Anledning til at stille et almindeligt Ministerialspørgsmaal. — Den samme Betragtning kommer jo ogsaa frem med Hensyn til de Uttringer, der ere faldne om, at det burde være Fleertallet i Folkethinget, som maatte danne og blive Grundlaget for et nyt Ministerium. Det Fleertal, som maatte kunne danne sig her paa de Spørgsmaal, som her foreligge, er ikke et Fleertal i den Forstand, som man maa forlange det, naar det skal have en saadan virkelig politisk Betydning, som ærede Medlemmer tilsigte.